

Escobar cap. 9. nu. 68. & cap. 10. num. 9. Hoc ipsum observatur, si quid omisum fuerit in pupilli detrimentum, Mascard. ubi proximè, n. 67. Tusch. lit. A. conc. 208. n. 17. Greg. Lop. in l. 8. glos. 3. tit. 11. part. 3. ubi quod requiritur, ut dolo omisum sit; sed hic præsumitur, nisi rationabilis causa excuset, sicut in inventarij rotius omisione; nam de toto ad partem argumentum sumitur, l. que de tota 75. ff. de rei vendic.

Exculatur verò tutor tam à juramento in litem, quam à cæteris pœnis; quas non conficiens reperi- torium sustinere debet, quando ob justam causam non confecit illud, l. tutor. qui reperiendum, 8. ff. de administrat. tutor. Farin. ubi proximè, n. m. 1085. Phanuc. nu. 40. Guttier. nu. 34. Escobar num. 55. cum seqq. Bæga n. 48. Idem est, si per testatorem fieri prohibeatur, aut tutor ab onere conficiendi inventarij per ipsum liberetur, Farinac. nu. 1092. Escobar n. 45. Phanuc. nu. 43. Guttier. num. 35. Tusch. in l. conc. 247. n. 50. Alias causas, ex quibus tutor impunè inventarium facere omittit, tradunt præfati DD. quas in unum congestit Aug. Barbof. in collectan. ad l. fin. à n. 15. C. de in lit. jurando.

Ibi: Non tamen contra tutoris heredem.

Præfatum juramentum in litem non defertur contra tutoris hæredes, nisi cum illo lis fuisset contestata. Cancer. d. part. 1. c. 7. n. 102. Greg. Lop. sup. glos. 8. Guttier. n. 28. Escobar d. c. 8. n. 27. Rursum, mortuo eo, cujus bona à tutore administrata sunt, cessat jusjurandum in litem, quod regulare est, quoniam hæredi damnum passum nunquam defertur, nisi verosimile sit, ut scientiam valoris rei, de qua agitur, habeat, alioqui perjurijs via aperietur, Escobar ubi proximè, à n. 32. Menoch. d. cas. 208. n. 12. & cas. 190. à n. 5.

Ibi: Vide licet controversam.

Ex dolo etiam vero defuncti in litem adversus hæredem non juratur, nisi lis cum antecessore fuerit contestata, Guttier. ubi proximè, Mascard. conc. 471. num. 13. Phanuc. sup. dict. part. 2. cap. 4. à n. 13. Tusch. lit. l. conc. 338. n. 36.

Ibi: Ab omnibus tamen.

Idem ob dolum præsumptum dicendum est Guttier. sup. Vide inferius.

Ad Num. 5.

Quæstionis est, num propter dolum præsumptum possit adversus aliquem in litem jurari? & partem affirmativam cum D. Covar. sustinent Mascard. conc. 934. nu. 8. Farinac. cum alijs, n. 1022. Phanuc. d. part. 2. cap. 2. n. 15. cum sequenib. Pet. Barbof. in l. si mora, in prælud. n. 34. ff. solut. matrimon. Mancin. de jurament. part. 2. art. 8. num. 17. Serfer eodem tract. l. 9. cap. 6. ex nu. 70.

Ibi: Ob dolum præsumptum in litem non jurari.

Ita sentiunt contra proximè laudatos, Plot. sup. §. 50. n. 25. vers. Decimoquinto limita, & n. 50. vers. & ita tento. Jaf. conc. 174. nu. 26. vol. 2. Cyriac. tom. 1. contror. 123. n. 13. Pro quarum sententiarum concordia dici poterit, hoc Iudicis arbitrio relinqui qui secundum doli præsumptiones decernat, an in litem jurandum sit, necne.

AD CAPUT XV.

Successor universalis, vel singularis, an possit à locatione antecessoris ante expletum, tempus resiliere.

SUMMARIUM.

- 1 DD. videndi laudantur.
2 Successor universalis, ut hæres, utrinque tenetur stare antecessoris locationi; usque ad num. 5.
6 Fiscus succedens in bona ejus, qui locavit, aut conduxit, stare contractui compellitur.
7 Pensiones anticipatè solutas tam fiscus, quam alij successores debent approbare.
8 Quibus casibus universalis successor stare locationi non cogitur, ad n. 13.
14 Successor singularis locationi stare non obligatur.
15 Quia de majoratus successore, n. 16.
17 Dominus proprietatis locationi usufructuarii stare non cogitur.
18 Qui de locante usumfructum rei sue.
19 Quid de fideicommissario.
20 Quid de domino directo quoad feudatarium, vel emphyteutam.
21 Limitatur dicta ex n. 15.
22 Limitatur conclusio tradita sup. num. 14. usque ad n. 35.
36 L. si mercedem, §. ult. ff. de action. empt. intelligitur, & n. 37. 38.
39 Donator quando de evizione tenentur, & n. 40.
41 Conductor ad longum tempus ejici à singulari successore non potest.
42 Qui conduxit cum hypotheca ad implementum contractus, expelli à successore singulari nequit, de quo ad n. 47.
48 Conducens rem cum hypotheca, potest eam retinere ad implementum contractus.
49 Colonus cum hypotheca an possit ejici à singulari successore, si ei totale interesse per solvatur, & num. 50.
51 Quid si locatio fuerit juramento roborata? ad num. 55.
56 Pactum de non alienando cum hypotheca an impediatur dominij translationem ad n. 59.
60 Inquilinus ex quibus causis ejici à locatore ante finitum tempus locationis possit.
61 Dominus potest expellere inquilinum, non finita locatione, si domo proprijs usibus egeat, ad num. 80.
81 Mulier solum matrimonio, stare locationi à marito facta teneatur? ad n. 94.
90 Minor adimplere debet locationem à tutore factam, & n. 9.
95 Maritus an expellere colonum possit à prædio dotali per mulierem locato, & n. 96. 97.
98 Prælati, Beneficarii, Rector Ecclesie, & simile, quando cogantur locationem antecessorum exple? usque ad fin. cap.

DE materia hujus capituli fusè differunt Vincent. Caroc. in tract. locat. & conduct. rubr. de successor. per tot. Marefcot. variar. resolut. l. 10. c. 10. Greg. Lop. in l. 19. tit. 8. part. 5. Card. Mant. de tacit. & ambig. convent. l. 5. tit. 10. Pet. Barbof. in l. si filiosam. §. ult. ff. solut. matrimon. Merlin. de legitima, l. 3. tit. 2. qu. c. 1. & de pignorb. l. 4. q. 172. Pat. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 490. Scapuccion de successor. singulari, reg. 1. Aug. Barbof.

bos. in collectan. ad l. emptorem, C. de locat. Scatil. Pacific. de Salvian. interdict. inspect. 4. c. 1. Ant. com. variar. resolut. l. 2. c. 3. à n. 7. Guttier. Canoniar. q. l. 2. c. 8. Cancer. variar. resolut. par. 1. c. 14. ex n. 30. Card. Lug. de just. tom. 2. disp. 29. de locat. sect. 1. à n. 16.

Successor universalis, quales est hæres, nequit à contractu locationis per antecessorem celebrato recedere, l. si in lege 27. §. fin. ff. locat. l. si ei, cui 17. ff. de liberat. legat. §. ult. Inst. de locat. & conduct. Caroc. q. 7. à princip. Ant. Gom. n. 7. Cancer. num. 31. Mant. sup. tit. 9. n. 2. Pat. Molin. disp. 489. n. 4. Morla in empur. jur. part. 1. tit. 10. quest. 2. nu. 2. Tiraquel. de retract. lignag. §. 26. glos. 3. num. 30. Gregor. Lop. in l. 2. glos. 4. tit. 8. part. 5. Gratian. disceptat. forens. c. 247. n. 45. Guttier. num. 51. Roderic. Suar. in l. post rem judicatam. ampliat. 10. n. 46. ff. de re judicat. Franc. Marc. decis. 627. n. 7. part. 1. Pichard. in d. §. ult. n. 1. Inst. de locat. Quod verum est tam ex parte locatoris, quam conductoris dict. l. 2. tit. 8. part. ubi Gregor. Lop. glos. 3. Pat. Molin. sup. Card. Lug. nu. 16. & generalis regula constituenda est, ut quoties locatoris successorem, ad locationis implementum teneri dixerimus, idem de eo, qui conductori successerit, intelligendum sit; & è contra; quia cum correlativi sint, non debent ad imparia judicari, argument. l. 1. C. de cupressis ex luto, & c. lib. 11. notatur per Marefcot. n. 15. 16. Aug. Barbof. nu. 5. Merlin. dict. quest. 172. nu. 3. cum seqq. Ant. Gom. n. 9. Pacific. num. 12. Surd. decis. 52. nu. 9. 10. Greg. Lop. in l. 19. glos. 2. tit. 8. part. 5. Cancer. ubi proximè, & est textus in l. qui fundum 35. ff. locat. erit tamen limitandum, quando diversa militat ratio; veluti si Causa, vel locus plus succedat, qui ex privilegio stare non cogitur locationi; quamvis alter contrahens ab eadem recedere non permittatur, nisi ex parte pie Causæ consensus præstetur, ut observat Caroc. sup. quest. 20. alios referens. Vel nisi cedatur actio emptoris; Pat. Molin. dict. disp. 490. n. 1.

Ratio principalis supra traditæ conclusionis est, quia talis successor una eademque persona cum defuncto ad juris effectus existimatur, Authent. de jur. jur. à morient. præter. in princip. collat. §. Ideoque actio locati, quæ personalis est; quemadmodum, & cætera hujusmodi; in illum transfertur, l. hæres 37. ff. de acquir. hæred. l. 1. C. de hereditarijs actionib. & ipsum sequitur: ita Guttier. sup. Ant. Gom. numer. 9. & d. lib. 2. cap. 11. ex nu. 12. Duennas. reg. 240. limit. 1. Card. Lug. sup. & alij.

Eadem conclusio procedit, si locatio sit temporalis, sive perpetua; lib. viam veritatis 10. C. de locat. Caroc. d. quest. 7. n. 4. & tam in hærede extraneo, quam suo: Bald. in cap. literæ, de dilationib. Magon. Lucens. decis. 11. nu. 5. Caroc. nu. 14.

Præterea locum habet in locatione operarum coherentium personæ locatoris propter artis peritiam; nam ejus hæres compelletur opus per alium æquè idoneum perficere, quod nec conductor poterit recusare, maxime si aliquid locator operis faciendi gratià impendit. Sic sentiunt Anton. Gom. d. c. 3. n. 7. Molin. sup. Greg. Lop. in l. 9. tit. 8. part. 5. ubi textus, Quidquid teneat post alios Caroc. num. 25. qui debet intelligi, cum operæ per alium pari industria exhiberi non valent: quod & præfati DD. non inficiantur.

Fiscus quoque in universitatem bonorum succedens, sub eadem regula comprehenditur, cui colonum expellere non licet; Caroc. quest. 4. num. 2. Amat. variarum lib. 1. resolut. 29. n. 7. Ant. Gom. num. 10. Mant. d. tit. 9. n. 5. 6. Didac. de Britto in rubric. de locat. & conduct. part. 2. §. 5. n. 1. Card. Faria addit. ad Covar. Tom. 1.

Lug. num. 18. Imò si pensiones anticipatè pro futuris annis solutæ sint locatori, nocebit fisco, ne eas à conductore possit exigere, nisi in fraudem solutio facta sit; Amat. ubi sup. Caroc. quest. 25. n. 50. Boss. in prax. tit. Debitores an solvere delinquenti, & c. numero 7. 8. Sed omnia hæc admittenda non sunt, quando post commissum delictum, ex quo statim reus bonorum dominio, & administratione privatur, ut in crimine hæresis, locatio facta est: cui stare Fiscus non astringitur. Ant. Gom. ubi proximè. vers. Quod ego noviter, sequitur Pat. Molin. disp. 491. n. 1. Pet. Barbof. n. 6. Card. Lug. sup.

Illud autem quod de solutionibus anticipatis asserimus in fisco, hæredi, cessionario, vel alijs à locatore post contractum causam habentibus commune est, qui nedum locationi stare debent, sed etiam anticipatè solutum approbare, ut observat Amat. ubi proximè.

Per contrarium præfata conclusio plures recipit limitationes, quarum utilitate, ac frequentia potiores recensebimus. Et primò limitatur in locatione facta ad beneplacitum, aut donec voluerit contrahens; quo defuncto, obligatio in futurum penitus extinguitur, hæresque in contractu perseverare nullo modo compellitur; Caroc. d. quest. 7. n. 15. Pat. Molin. d. disp. 489. nu. 4. Valasq. consultat. 67. n. 3. Cardin. Tusch. practicar. conclus. lib. 1. conc. 413. qui aliud juris esse asseverat, si dictum fuerit: Donec revocaverit. Nam locatio non extinguitur; hæres tamen poterit à locatione discedere, quemadmodum defunctus poterit; Pat. Molin. sup. qui obligationem cum sua qualitate transmisit, quæ ex persona successoris immutari non solet; l. 2. §. ex his, ff. de verbor. oblig. Menoch. cons. 444. n. 50. Quo casu locus non erit regulæ, de qua sup. num. 2. ad fin. quoniam et si successor ejus, in cujus gratiam pactum hoc est adjectum, non teneatur stare locationi, alter contrahens isto invito, resiliere prohibetur; quod efficit voluntas contrahentium, à qua contractus legem accipiunt, l. contractus 23. ff. de reg. jur.

Secundo, & consequenter ad præmissa, limitatur conclusio præcedens in eleganti specie de quo jurisconsultus agit in l. sicut emptio 23. ff. 1. ff. locat. ubi venditore decedente, successor ejus à locatione non prohibetur recedere, quamvis hoc emptori non liceat, nisi pretium solvat, quod provenit ex natura conventionis.

Tertiò limitatur, si hæreditas conductoris vocaverit, quoniam qui locavit, ejusve successorem alijs poterit locare, tamen in ipsius potestate sit, id omittere, si necque, ut pensiones currant, quas ex bonis defuncti percipiet; lib. si uno 17. §. fin. ff. locat. Capyc. decis. 89. in fine, Caroc. n. 18.

Quartò limitatur, si locationi admisceatur societas, veluti si quis conduxerit prædium in quinquentium, & ex consensu locatoris alterum sibi socium assumpserit, eisque se in solidum obliget, & ante finitam locationem obeat, quia hæres ipsius non manet astrictus, cum societas, cui locatio fuerat annexa, morte finiatur, nec transeat ad successores; l. actione 66. §. Morte, ff. pro socio. Ita Osalch. Pe- demont. decis. 76. Caroc. n. 23. quia n. 24. extendit, etiam si mentio hæredis facta, sit excepta conductione vestigialium, in qua aliter observatur; l. verum 64. §. In heredem, ff. pro socio, ubi notat Bartolus. Ruin. cons. 90. n. 8. vol. 1.

Quintò limitatur in conductore gabellarum, ac vestigialium, cujus hæres non admittitur ad prosequendam locationem, si minus idoneus videatur Bart. in l. adeo, ff. pro socio, Bald. in rubric. C. eod. Caroc. sup. n. 28. quanquam ipse à locatione